

Poročilo o 12. bienalni mednarodni konferenci Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe

Fakulteta za varnostne vede Univerze v Mariboru je od 25. do 27. septembra 2018 organizirala dvanajsto bienalno konferenco *Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe* z naslovom *From Common Sense to Evidence-based Policy-making*. Konference se je udeležilo več kot 130 slovenskih in tujih raziskovalcev ter praktikov iz 15 različnih držav.

Začetek tradicionalne mednarodne konference *Criminal Justice and Security in Central and Eastern Europe* v organizaciji Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru sega v leto 1996 in predstavlja mesto srečevanja ter forum izmenjave mnenj in ugotovitev raziskovalcev s področja varnosti, ki delujejo na območju Srednje in Vzhodne Evrope. Na 12. bienalni konferenci so prispevke predstavili raziskovalci in strokovnjaki iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Češke, Hrvaške, Madžarske, Makedonije, Romunije, Rusije, Srbije, Turčije, Ukrajine, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Poleg tujih strokovnjakov so na konferenci sodelovali tudi strokovnjaki iz različnih slovenskih, z varnostjo povezanih javnih institucij. Prav tako so ugotovitve raziskovalnih projektov in prispevke predstavili raziskovalci iz Fakultete za varnostne vede, ki so k predstavitvam raziskovalne dejavnosti spodbudili tudi študente na podiplomskem doktorskem programu Varstvoslovje.

Glavni poudarek konference je bil na povezavi med znanstvenim raziskovanjem, oblikovanjem politik in njihovim izvajanjem v praksi. Predstavljeni prispevki so se pretežno nanašali na razvoj nacionalnih in mednarodnih varnostnih politik, raziskave aktualnih varnostnih groženj, analize sprememb pri krepitvi nadzornih mehanizmov in regionalno sodelovanje pri preprečevanju aktualnih ogrožanj na območju Zahodnega Balkana.

Konferenco so skupaj z dekanom Fakultete za varnostne vede izr. prof. dr. Andrejem Sotlarjem, predsednikom programskega odbora konference prof. dr. Gorazdom Meškom in predsednikom organizacijskega odbora konference izr. prof. dr. Brankom Lobnikarjem otvorili častni gostje, in sicer prof. dr. József Györkös, direktor Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, mag. Damijan Florjančič, predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, mag. Tatjana Bobnar, v. d. generalnega direktorja policije, Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic, prof. dr. Janja Hojnik, prorektorica Univerze v Mariboru, in g. Jože Podržaj, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Konferenca je obsegala dve plenarni in trinajst tematskih sekcij ter dve okrogli mizi, na katerih je bilo predstavljenih več kot 60 prispevkov s področij policijske

dejavnosti, organizirane kriminalitete in korupcije, kazenskega pravosodja, penologije, nacionalne varnosti in terorizma, zasebnega varovanja, preprečevanja kriminalitete, kriminalistike, kibernetike kriminalitete, mednarodne varnosti in metodoloških pristopov v znanstvenem raziskovanju varnostnih tematik.

Prvi dan konference je vključeval dve plenarni in tri tematske sekcije. V plenarnih sekcijah so strokovnjaki iz različnih držav in institucij predstavili raziskovalne ugotovitve, izkušnje ter dobre prakse s področja na znanju utemeljene policijske dejavnosti.

Klára Kerezsi (National Institute of Criminology, Madžarska) je odprla vsebinski del konference s predavanjem o nadzorstvenih družbah z naslovom *Beyond common sense: Surveillance societies*. Uglješa Zvekić (Global Initiative Against Transnational Organized Crime; UNITAR/UNODC, Srbija) je s prispevkom *Reflections on policing and the 2030 Agenda for sustainable development* predstavil umestitev policijske dejavnosti v evropski program za trajnostni razvoj. Gorazd Meško (Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru, Slovenija) je s kritično razpravo v predavanju *From evidence-based policy-making to evidence-based policing – A bounded rationality perspective* pojasnil izzive, povezane z oblikovanjem in izvajanjem varnostnih politik. Biljana Simeunović-Patič (Academy of Criminalistic and Police Studies, Srbija) je v predavanju *Media representations and constructions of crime, offenders and victims: Serbian case* na primeru analize medijev predstavila vpliv četrte veje oblasti na javne percepcije glede kriminalitete, Ivan Mikhailovich Kleimenov (Russian State University of Justice; Constitutional Court of the Russian Federation, Rusija) pa je v razpravi z naslovom *Police and judicial response to crime in the Russian Federation* predstavil razvoj ruskega kazenskega pravosodnega sistema. Naravo organizirane kriminalitete v Evropi in možnosti uporabe raziskovalnih projektov pri oblikovanju mednarodnega odziva je predstavil Vincenzo Ruggiero (Social and Criminological Research Centre, Middlesex University, Velika Britanija) v predavanju *Organized crime and terrorist networks in Europe: An empirical research*. Plenarna sekcija se je zaključila s predavanjem Rajka Kozmelja (Integrative Internal Security Governance Support Group – IISG, Slovenija), ki je v predavanju *Prevent – Refer – Address concept as a multi-stakeholder response to radicalisation in the Western Balkans* predstavil večdeležniški pristop kot primer dobre prakse pri preprečevanju radikalizacije na območju Zahodnega Balkana.

Po plenarnih sekcijah so potekale tri tematske sekcije. V sekciji o policijski integriteti so avtorji predstavili ugotovitve raziskav o legitimnosti policije, pravičnosti in etiki na eni strani ter policijski odklonskosti in korupciji na drugi. Sekcija o aktualnih izzivih policijske dejavnosti je vključevala predstavitve prispevkov o praksah odzivanja policijskih organizacij na kriminaliteto in razvoju vodstvenih ter strokovnih kompetenc v policiji. V penološki sekciji so avtorji predstavili kazenske in zaporske sisteme različnih držav ter razpravljali o legitimnosti penoloških praks. Prvi dan konference se je zaključil z družabnim dogodkom, ki ga je v Slovenskem etnografskem muzeju gostil dekan Fakultete za varnostne vede izr. prof. dr. Andrej Sotlar.

V sklopu drugega dneva konference je potekalo šest tematskih sekcij in okrogla miza. Sekcija o policijski dejavnosti v Srednji in Jugovzhodni Evropi je vključevala predstavitve prispevkov o ocenjevanju policijske uspešnosti,

izzivih uporabe policijskih pooblastil, usposabljanju policijskih delavcev in vplivu odnosa policistov v policijskih postopkih na javno percepcijo policijske legitimnosti. V sekciji o organizirani kriminaliteti in korupciji so avtorji predstavili študije primerov organiziranih kriminalnih združb in izkušnje različnih držav pri preprečevanju organizirane kriminalitete ter razvoju organizacijske integritete. V dveh sekcijah so potekale razprave o pravnih ureditvah in normativnih izzivih, predstavitve pa so zajele najrazličnejše tematike, vse od pridobivanja dokazov in obrnjenega dokaznega bremena, obravnave žrtev v policijskih in kazenskih postopkih do forenzičnih standardov, regulacije varstva osebnih podatkov, posesti strelnega orožja itd. V sedmi sekciji je potekala obravnava tematik s področja nacionalne varnosti in preprečevanja terorizma, konkretnije pa so se predstavitve nanašale na razvoj evropske protiteroristične dejavnosti, varnostne politike različnih držav, ocene varnostne ogroženosti in obrnavo skrajnežev, ki se vračajo v izvorne države. V sekciji, povezani z analizami trendov kriminalitete v posameznih državah, so bili predstavljeni rezultati različnih raziskav, kot npr. analize kriminalnih žarišč, uporabnost ekonomskih in gospodarskih indeksov pri proučevanju kriminalitete, vpliv kriminalitete na turistično povpraševanje, prav tako so bili obravnavani metodološki pristopi k razvoju strateških načrtov preprečevanja kriminalitete. Drugi dan konference je potekala tudi okrogla miza o varnosti uporabnikov v kibernetskem prostoru, na kateri so bili predstavljeni trenutni raziskovalni projekti in izvajanju, z udeleženci pa je potekala razprava o problematiki raziskovanja viktimizacije v kibernetskem prostoru in strahu uporabnikov pred kibernetsko kriminaliteto. Po zaključku drugega dne konference so bili udeleženci povabljeni na slovesnost ob 45. obletnici Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru.

Tretji dan konference je potekalo pet tematskih sekcij. Sekcija o zasebni dejavnosti in korporativni varnosti je vključevala prispevke s področja zasebnega varovanja, obveščevalne dejavnosti javnih virov in korporativnih varnostnih politik. V vzporedni sekciji so strokovnjaki obravnavali aktualne izzive, povezane z reševanjem varnostnih konfliktov v Evropi, mirovnimi vojaškimi operacijami, migracijskimi politikami in preprečevanjem radikalizacije. Zadnji sekciji sta zajeli razprave o preventivskih strategijah in politikah preprečevanja kriminalitete ter kriminalističnem preiskovanju, s poudarkom na postopkih preiskovanja računalniške kriminalitete in zasliševanja oseb pri preiskovanju specifičnih kaznivih dejanj. Pred zaključkom konference je potekala okrogla miza, na kateri so plenarni govorniki razpravljali o dejanski povezavi med raziskovalno in strokovno dejavnostjo glede na izkušnje različnih držav ter o prihodnosti razvoja kriminološke znanosti. V zaključku konference, ki ga je vodil prof. dr. Gorazd Meško, so udeleženci predstavili vtise s konference in načrtali smernice tematskih področij za prihodnjo trinajsto bienalno mednarodno konferenco.

Vtisi udeležencev konference kažejo, da so strokovnjaki skozi predstavitve raziskovalnih aktivnosti in izkušenj iz prakse uspešno izpostavili nove ideje, metode, dobre prakse in aktualne izzive s področij policijske dejavnosti, kriminologije, varnostnih ved in družbenega nadzorstva. Z obrnavo različnih nacionalnih in regionalnih praks je konferenca osvetlila širše varnostne probleme in izzive, ki bodo v prihodnje zahtevali poglobljeno obrnavo in razpravo, tako na raziskovalnem kot političnem nivoju.

V okviru konference je bil v tiskani in elektronski verziji izdan zbornik prispevkov v angleškem jeziku pri Univerzitetni založbi Univerze v Mariboru. Hkrati je v elektronski verziji dostopen tudi zbornik povzetkov. Prispevki so bili v konferenčni zbornik vključeni na podlagi strokovne recenzije.

Konferenca je potekala v soorganizaciji Ženevskega centra za demokratični nadzor nad oboroženimi silami – DCAF in skupino Integrative Internal Security Governance – IISG, med ostalimi partnerji konference pa so bile še Policija, Balkan Criminology, Groupe Européen de Recherches sur les Normativités – GERN in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije – ARRS.

Dodatne informacije o konferenci, povezave do zbornikov in programa so na voljo na uradni spletni strani konference: <https://www.fvv.um.si/conf2018>

dr. Kaja Prislan